

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

declarat în cauza penală privind învinuirea lui

Andrei Tomilin

(art. 190 alin. (1) Cod penal)

*(Dosarul nr. 1ra-635/2024
Nr. PIGD 1-20010243-01-1ra-09102023)*

Recursul depus după 01 septembrie 2023, împotriva unei decizii a instanței de apel din anul 2022; Recurs respins ca tardiv, deoarece decizia instanței de apel era disponibilă pe internet, iar condamnatul nu s-a interesat de rezultatul examinării apelului și a depus recurs peste un an și cinci luni de la expirarea termenului de atac.

05 februarie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Andrei Niculcea

Instanța de apel: Iurie Iordan, Elena Cojocari, Alexandru Gafton

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Andrei Tomilin,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Vladislav Gribincea,

Ghenadie Eremciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Andrei Tomilin s-a născut în anul 1989 în mun. Chișinău. El a fost învinuit, în temeiul art. 190 alin. (1) Cod penal (escrocheria).

2. Andrei Tomilin a fost apărat de avocații Svetlana Olari, Roman Scripnic și Gheorghe Ursu.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Andrei Tomilin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal la un an șase luni de închisoare. Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul parțial de sentințe, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, i s-a adăugat pedeapsa stabilită prin o altă sentință, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de doi ani și o lună, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de doi ani. În temeiul art. 90¹ Cod penal, instanța a dispus ca trei luni din pedeapsă să fie executată în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei a fost suspendat condiționat, cu stabilirea unei perioade de probațiune de doi ani.

4. La 17 februarie 2022, instanța de apel a admis apelurile procurorului și părții vătămate, a casat sentința parțial. Prin noua hotărâre, Andrei Tomilin a fost recunoscut vinovat de infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) din Codul penal, fiind condamnat la un an și șase luni de închisoare. Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul parțial de sentințe, la pedeapsa aplicată a fost adăugată pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, din 13 iunie 2014, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă pe termen de doi ani și o lună de închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de doi ani. Instanța a exclus aplicarea art. 90¹ Cod penal.

5. La 09 octombrie 2023, avocatul Gheorghe Ursu, în interesele condamnatului, a depus recurs în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

6. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 16 iunie 2017 și s-a finalizat la 22 ianuarie 2020. Prima instanță a examinat cauza în perioada 24 ianuarie 2020 – 12 ianuarie 2021. Instanța de apel a examinat cauza între 12

februarie 2021 – 17 februarie 2022. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 21 mai 2024.

ÎN FAPT

7. Andrei Tomilin a fost învinuit că, la 14 iunie 2017, aproximativ la ora 13.00, urmărind scopul însușirii bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, aflându-se în curtea Spitalului de Urgență din str. T. Ciorbă 1, mun. Chișinău, sub pretextul fotografierii unor acte, a însușit de la A.B. un telefon mobil, pe care urma să-l restituie. Acesta nu l-a returnat, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material de 18.000 lei. Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal.

8. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 ianuarie 2021, adoptată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Andrei Tomilin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de un an și șase luni. Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul parțial de sentințe, la pedeapsa dată i-a fost adăugată pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 13 iunie 2014, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă pe termen de doi ani și o lună închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de doi ani. În temeiul art. 90/1 Cod penal, instanța a dispus ca trei luni din pedeapsă să fie executată în penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei de un an și zece luni de închisoare a fost suspendat condiționat, cu stabilirea unei perioade de probațiune de doi ani. Instanța a admis acțiunea civilă parțial și a dispus încasarea din contul lui Andrei Tomilin în beneficiul lui Alexandr Babenco a prejudiciului material în sumă de 18.000 lei, a prejudiciului moral în sumă de 1000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 lei. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă, ca neîntemeiată.

9. La 18 ianuarie 2021, Gabriela Iuga, procuror în Procuratura mun. Chișinău, a depus apel, solicitând casarea sentinței și aplicarea față de condamnat, prin cumul parțial de sentințe, a pedepsei cu închisoarea pe un termen de trei ani și opt luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții de răspundere pe un termen de doi ani.

10. Partea vătămată de asemenea a depus apel împotriva sentinței, solicitând casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia lui Andrei Tomilin să-i fie stabilită o pedeapsă cu închisoare, cu excluderea prevederilor art. 90¹ Cod penal și dispunerea încasării din contul acestuia a prejudiciului material în mărime de 21.000 de lei, a cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică în mărime de 5.000 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 20.000 de lei.

11. La 17 februarie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis apelurile procurorului și a părții vătămate, a casat sentința în partea stabilirii pedepsei și încasării prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată. Prin noua hotărâre, Andrei Tomilin a fost condamnat la un an și șase luni de închisoare. Conform art.

85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul parțial de sentințe, la această pedeapsă a fost adăugată pedeapsa stabilită prin sentința din 13 iunie 2014, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă pe termen de doi ani și o lună de închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de doi ani. Instanța de asemenea a exclus suspendarea parțială a executării pedepsei prevăzută de art. 90¹ Cod penal. Instanța a mai dispus încasarea de la Andrei Tomilin a prejudiciului material în mărime de 21.000 de lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 5.000 de lei. În rest, sentința a fost menținută. La 17 februarie 2022, instanța a pronunțat doar dispozitivul deciziei, decizia motivată fiind pronunțată la 05 aprilie 2022. La ședința din 05 aprilie 2022, condamnatul nu s-a prezentat, fiind prezent doar procurorul și avocatul acestuia, Roman Scripnic (f.d. 148, vol.II). Decizia a fost publicată pe portalul instanțelor judecătorești la [12 aprilie 2022](#).

12. La 08 septembrie 2023, potrivit procesului-verbal de reținere, Andrei Tomilin a fost reținut și escortat la Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău.

13. La 09 octombrie 2023, avocatul Gheorghe Ursu, în numele lui Andrei Tomilin, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Avocatul solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței. Recurentul consideră că instanța de apel i-a aplicat condamnatului o pedeapsă prea aspră, fără a ține cont de faptul că acesta a recunoscut vina, s-a căit sincer pentru faptele comise și cauza a fost examinată conform art. 364¹ Cod de procedură penală. De asemenea, avocatul a menționat că decizia instanței de apel în ceea ce privește admiterea acțiunii civile este neîntemeiată, având în vedere că suma încasată este excesivă.

14. La 21 mai 2024, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. Referință a fost depusă de către procuror, care a solicitat respingerea recursului ca fiind depus peste termen. Procurorul susține că decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 05 aprilie 2022 și a fost plasată pe portalul web al instanței la 12 aprilie 2022. Recursul a fost declarat de avocat la 09 octombrie 2023, adică peste un an și șase luni de la pronunțarea deciziei integrale.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

15. Până la 01 septembrie 2023, termenul de recurs era de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Codul de procedură penală nu prevedea repunerea în termen a recursurilor împotriva deciziei instanței de apel, însă Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.9/2009 cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală prevede în pct. 9 și 25 următoarele:

„9. ... În cazul în care recursul este depus peste termenul prevăzut de lege, instanța este obligată să stabilească motivele întârzierii și, dacă constată motive întemeiate, va trimite recursul pentru judecare.

Motive întemeiate pot fi: existența cazului fortuit sau a forței majore, fie existența unei alte cauze care a pus titularul recursului în situația de a nu putea

acționa în conformitate cu interesele sale și în lipsa căreia ar fi acționat în conformitate cu aceste interese. De exemplu, inculpatului i-a fost înmănată mai târziu ... copia de pe sentința tradusă în limba maternă sau în limba pe care o cunoaște.

25. ... Recursul este tardiv atunci când a fost declarat peste termenul stabilit în art. 422 CPP, excepție fiind condițiile repunerii în termen.”

16. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

...

(4) Termenul de declarare a recursului împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel în cauzele penale pronunțate până la intrarea în vigoare a prezentei legi este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Potrivit dispozitivului deciziei contestate, aceasta putea fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 de zile de la pronunțarea deciziei integrale. Decizia integrală a fost pronunțată la 05 aprilie 2022. Recursul examinat a fost declarat la 09 octombrie 2023. Instanța urmează să stabilească în primul rând dacă recursul a fost înaintat în termen.

18. Conform legii în vigoare la data pronunțării deciziei instanței de apel, termenul de recurs era de 30 de zile. Acest termen urma a fi calculat de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Art. 422 Cod de procedură penală nu menționa expres dacă termenul de 30 de zile urma a fi calculat de la data pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel sau de la pronunțarea deciziei motivate. Având în vedere că cererea de recurs trebuie să conțină motivele pe care se întemeiază, este judicios ca acest termen să curgă de la data deciziei motivate. O asemenea interpretare rezultă și din pct. 9 al hotărârii Plenului CSJ nr. 9/2009 cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală. Pentru curgerea termenului de recurs nu conta momentul la care decizia instanței de apel era primită de către recurent, însă acesta putea solicita repunerea în termen.

19. Dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 17 februarie 2022. La pronunțare a participat condamnatul și avocatul său, Roman Scripnic. Instanța a anunțat în cadrul aceleiași ședințe că decizia motivată va fi pronunțată la 05 aprilie 2022. La ședința din 05 aprilie 2022, condamnatul nu s-a prezentat, fiind prezent doar procurorul și avocatul Roman Scripnic (f.d.127-128, 148, vol.II). Decizia motivată a fost publicată pe portalul instanțelor de judecată la 12 aprilie 2022, fiind accesibilă publicului.

20. Avocatul Gheorghe Ursu a depus recursul în termen de două luni de la înmânarea deciziei motivate a instanței de apel condamnatului, însă peste aproape un an și șase luni de la pronunțarea deciziei motivate. La momentul emiterii deciziei motivate a instanței de apel, termenul de recurs era de 30 de zile de la pronunțare.

21. Avocatul recurent a menționat în recurs că termenul ar trebui să înceapă de la data reținerii lui Andrei Tomilin, când acesta a luat cunoștință cu decizia motivată a instanței de apel. Această poziție nu poate fi acceptată de instanța de recurs, întrucât la examinarea cauzei în apel a participat un alt avocat care a fost prezent și a primit decizia motivată pe 05 aprilie 2022 (f.d. 148, vol. II). Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 17 februarie 2022, condamnatul a fost prezent la ședința instanței de apel, s-a expus asupra apelurilor procurorului și părții vătămate, fiindu-i oferit ultimul cuvânt. Condamnatul a fost prezent la pronunțarea dispozitivului deciziei, însă a decis să nu se prezinte la ședința la care a fost pronunțată decizia motivată a instanței de apel. În orice caz, decizia motivată a instanței de apel a fost plasată pe portalul instanțelor judecătorești la 12 aprilie 2022, asigurând posibilitatea tuturor persoanelor, inclusiv condamnatului, să acceseze decizia. În asemenea circumstanțe, recursul a fost înaintat cu omiterea termenului de 30 de zile.

22. Recurentul nu a solicitat repunerea în termen și nici nu a motivat convingător omiterea termenului de recurs. În dosar nu există informații că, din momentul expirării termenului de recurs și până la înaintarea recursului, condamnatul se afla în detenție și nu avea acces la internet. În orice caz, aflarea în detenție nu poate justifica omiterea termenului de recurs cu un an și cinci luni. Prin urmare, recursul este tardiv.

23. Completul de asemenea notează că prevederile art. XI alin. (4) al Legii nr. 246/2023 (a se vedea para. 16) nu sunt aplicabile cauzei. Scopul art. XI alin. (4) al Legii nr. 246/2023 nu a fost să repună recurenții în termenul de recurs, ci să ofere mai mult timp recurenților pentru a întocmi recursuri conform noilor temeuri de recurs în vigoare începând cu 01 septembrie 2023. Termenul de recurs în această cauză a expirat până la intrarea în vigoare a acestei legi. Un termen de recurs deja expirat nu mai poate fi prelungit printr-o lege nouă, deoarece aceasta aduce atingere principiului securității raporturilor juridice (*mutatis mutandis* încheierea CSJ nr. [1ra-1910/2023](#), § 23) .

24. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Gheorghe Ursu, în interesele condamnatului Andrei Tomilin, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Vladislav Gribincea

Ghenadie Eremciuc